

УТВЪРДИЛ
КРЕМЕНА КРЪСТЕВА

Директор на СУ „Йордан Йовков“ – Русе

ПЛАН ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В СУ „ЙОРДАН ЙОВКОВ“ – РУСЕ

1. Същност на понятието тормоз.

Тормозът е форма на насилие, която се определя като сбор от съзнателни негативни постъпки, които са дълготрайни, насочени към един и същ ученик от страна на един ученик или група. Насилието между децата в училище обхваща широк спектър от прояви. То е явление със сериозни измерения и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението, както на децата, които търпят насилие, така и на онези, които го извършват. Ключови в разбирането за тормоза са следните характеристики на това поведение:

- злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи дете;
- извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция за да нарани другата физически или психически, да я унижи или изолира от социалния живот;
- повтаря се многократно във времето, а не е еднократен и изолиран акт на агресия.

Физически тормоз – блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение;

Вербален тормоз – подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди;

Психичен тормоз – подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене;

Социален тормоз – избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз, изолиране. Тормозът може да бъде или виртуален. Тук спада разпространението на: обидни, заплашителни и подигравателни текстови съобщения по мобилен телефон, електронна поща, Skype или Facebook; разпространяване на материали, които уронват достойнството на детето или го унижават; снимането на детето с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видео в интернет или други канали без негово съгласие, на слухове, клюки и заплахи в социалните мрежи, крадене на самоличност и др.

2. Задължение на всеки учител:

Да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

3. Мерки за намаляване на риска от училищния тормоз между учениците:

- На всички нива на защита и отстояване на човешките права и проява на междуетническа толерантност.
- Запознаване на учители, родители и ученици със Заповед № РД 09-611/18.05.2012 г. на Министъра и с „Механизъм за противодействие на училищния тормоз между учениците в СУ «Йордан Йовков» - Русе.
- Провеждане на колективни и индивидуални срещи с цел информиране от класните ръководители „Какво е насилие и тормоз? Как да го разпознаваме?“:
- Извършване оценка на тормоза в началото и в края на учебната година. Анкетата се провежда от класните ръководители до 30.09. г. и до 08.05. Обработка се от Координационен съвет, съответно до 30.10.на съответната година и до 12.06. на съответната година

4. Начини за противодействие на училищния тормоз между учениците в СУ «Йордан Йовков» - Русе

4.1. Създаване на координационен съвет, който да отговаря за планиране и координиране на усилията за справяне с тормоза.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Силва Василева – зам.-директор

ЧЛЕНОВЕ:

Габриела Лекова – зам.-директор

Миглена Димитрова – старши учител

Даниела Петкова – старши учител

Сребрин Бушев – учител

Иван Тодоров – учител

Иваничка Петрова – ресурсен учител

Пенко Деков - психолог

Диана Аврамова - родител

Алекс Ангелов – представител на Ученическия съвет.

4.2. Дейности на ниво класна стая/паралелка:

Целта е да се създаде пространство, в което се говори открито за тормоза и се работи за формирането у децата на нагласи и социални умения, недопускащи насилие като например емпатия, толерантност и уважение към различията, решаване на конфликти и др.

- Провеждане на теми, съгласно годишния календарен план в часа на класа.
срок: постоянен
отг. кл. ръководители
- Провеждане на групова работа, дискусии, решаване на казуси, споделяне на опит в тематичен час на класа „Училищният тормоз”.
срок: м. ноември 2026 г.
отг. кл. ръководители
- Изработването на общи правила на поведение и договаряне на процедура, в случай на нарушаване на правилата.
срок: м. септември 2026 г.
отг. кл. ръководители
- Обновяване и поддържане на тематично табло в класната стая „Ние не приемаме насилието!”
срок: м. януари 2027 г.
отг. кл. ръководители

4.3. Дейности на ниво училище:

- Подобряване на системата от дежурства, с оглед обхващане на местата, в които на етапа на оценка е установено, че се извършва тормоз.
- Осигуряване на реални партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти.
- Провеждане на училищни мероприятия и изяви, съвместно с институции, родителска общност и НПО, съобразени с възрастовите особености на учениците:

- I клас – „Насилието на улицата”

срок: м. януари 2027 г.

отг. кл. ръководители

- II клас – „Уроци по толерантност” – изработване на флаери и табла

срок: м. февруари 2027 г.

отг. кл. ръководители

- III клас – „Правилата на йовковци” – постери в класните стаи

срок: м. март 2027 г.

отг. кл. ръководители

- IV клас – Дискусия на тема „ Насилието между децата” – среща разговор с родителския актив

срок: м. февруари 2027 г.

отг. кл. ръководители

- V клас – Дискусия в часа на класа с цел превенция на агресията. Изготвяне на постери.

срок: м. ноември 2026 г.

отг. кл. ръководители

- VI клас – Организиране и провеждане на тематичен тренинг, ролеви игри и дискусия с представител на Детска педагогическа стая.

срок: м. март 2027 г.

отг. кл. ръководители

- V – VII клас – Среща – разговор и съвместни дейности с представители на УКППМН и Детска педагогическа стая

срок: м. декември 2026 г., м. март 2027 г.

отг. кл. ръководители

- IX-XI клас – Ролеви игри в час на класа за различаване на различни форми на тормоз

срок: м. ноември 2026 г.

отг. кл. ръководители

4.4. Дейности с родителско участие:

- Изложба „ На училище - заедно!” – моите приятели и моето семейство.

срок: м. април 2027 г.;

отг. Координационен съвет

- Спортно развлекателно шоу за родители, учители и ученици под надслов „ С усмивка срещу агресията”

срок: м. май 2027 г.;

отг. Координационен съвет и учители по ФВС , нач. учители

- Общочулищна инициатива „Да запазим децата на пътя” – състезание с велосипеди, скейтбордове и кънки-съвместна изява на ученици със съдействието на КАТ „Пътна полиция”, др.

срок: м. май 2027 г.;

отг. Координационен съвет и Комисия по БДП

5. Процедури и алгоритъм при установен училищен тормоз между учениците.

1. Инциденти, свързани с физическо насилие

1. При настъпване на инцидент, който би могъл да застраши живота и/или здравето на децата всеки служител в училището е длъжен незабавно да уведоми член на ръководството (директор или заместник-директор).

Отговорност: Всички служители

Срок: Непосредствено след инцидент

2. В случай, че инцидентът е свързан с физическа опасност за живота/здравето на дете, свидетелят на инцидента или служителят, разбрал пръв за него, веднага сигнализира медицинското лице (училищния лекар или медицинска сестра) за извършване на медицински преглед на пострадалото дете.

Отговорност: Служителят подал сигнала, медицинското лице

Срок: Непосредствено след инцидент

3. Медицинските лица извършват първоначален преглед на пострадалото дете (пострадалите деца) и регистрират състоянието му (им) в регистрационната книга.

Отговорност: медицинското лице

Срок: Непосредствено след инцидент

4. Ако медицинското лице прецени, че е необходимо уведомяване на Спешен център, се повиква спешна медицинска помощ на телефон 112. Незабавно след това се уведомяват и родителите /настойниците на пострадалото дете, като разговорът се регистрира в дневник-регистър.

Отговорност: медицинското лице

Срок: Непосредствено след инцидент

5. Ако инцидентът е свързан с физическо насилие, което да е предизвикало физически травми, незабавно се уведомяват и органите на реда – II РУП – дежурен или инспектор ДПС, както и родителите/настойниците на детето (децата), упражняващи насилието.

Отговорност: Ръководство

Срок: Непосредствено след инцидент

6. След като са извършени първите необходими действия по опазване живота и здравето на пострадалото дете, координаторът регистрира сигнала в специален дневник, съхраняващ се в дирекцията на училището. Дневникът-регистър съдържа следните графи; № по ред; дата, час, име и фамилия на пострадалото дете; предприети първи незабавни действия; уведомени длъжностни лица (органи); уведомени родители/настойници; име, фамилия и подпис на координатора.

Отговорност: координатор

Срок: Непосредствено след инцидента и предприетите неотложни мерки

7. Класният ръководител извършва проверка на случая, като при необходимост ползва съдействието на психолога и/или ръководството на училището.

Отговорност: Ръководство, класен ръководител, психолог

Срок: Непосредствено след инцидент

8. При инцидент, свързан с ПТП при който има пострадал ученик или завършил с фатален край, класният ръководител писмено уведомява директора.

Отговорност: Ръководство

Срок: Непосредствено след инцидент

9. При необходимост за изясняване на случая ръководството на училището извършва писмено уведомяване на съответните институции.

Отговорност: Ръководство
Срок: Непосредствено след инцидент

10. След изясняване на случая класният ръководител прави предложение за предприемане на последващи действия – уведомяване на ДПС, Отдела за закрила на детето към „Дирекция социално подпомагане”, разговор с родители, стартиране на процедура по налагане на наказание съгласно ЗПУО и др. подобни.

Отговорност: Класен ръководител,
Срок: До две седмици след инцидент/или заседание на ПС

11. Извършване на последващи действия – налагане на наказание или мярка по ЗПУО, тематични часове на класа, беседи и разговори, разговори с родители и/или други подходящи според случая възпитателни мерки.

Отговорност: Класен ръководител
Срок: До две седмици след инцидент/или заседание на ПС

12. След регистриране на инцидент класният ръководител на ученик (ученици), иницирали и/или извършили физическа саморазправа, подават информация и на УКППМН.

Отговорност: Класни ръководители
Срок: До 3 дни след инцидента

13. Училищната комисия за превенция на противообществените прояви на учениците планира и осъществява дейности с възпитателна функция спрямо детето (децата), иницирали и/или извършили физическа саморазправа.

Отговорност: УКПППУ
Срок: До две седмици след инцидент

II. Инциденти, свързани с психическо насилие

1. При постъпване на сигнал, свързан с данни за упражнено психическо насилие върху деца, всеки служител в училището е длъжен незабавно да уведоми ръководството (директор или заместник-директор).

Отговорност: Всички служители
Срок: Непосредствено след сигнал

2. Координаторът регистрира инцидента в специален дневник-регистър, съхраняващ се в дирекцията на училището.

Отговорност: координатор
Срок: Непосредствено след сигнал

3. Координаторът уведомява класния ръководител.

Отговорност: координатор
Срок: Непосредствено след сигнал

4. Класният ръководител със съдействието на психолога извършва проверка по случая.

Отговорност: Класен ръководител
Срок: Непосредствено след инцидент

5. Класният ръководител по телефона уведомява родителите на пострадалото дете, изпраща уведомление и в писмен вид на домашен адрес; координаторът – регистрира в дневника-регистър дата и час на обаждане и изходящ номер на уведомителното писмо.

Отговорност: координатор, Класен ръководител
Срок: Непосредствено след инцидент

6. След регистриране на инцидент, класният ръководител на ученик (ученици), иницирали и/или извършили психическо насилие подават информация и на УКПППУ.

Отговорност: Класни ръководители

Срок: До две седмици след инцидент или заседание на ПС

7. УКПППУ прави предложение и осъществява дейности с възпитателна функция спрямо детето (децата), инициирали и/или извършили психическо насилие.

Отговорност: УКПППУ

Срок: До две седмици след инцидент

8. След изясняване на случая класният ръководител прави предложение, съгласувано с психолог за предприемане на превантивни мерки и/или последващи действия – уведомяване на ДПС, Отдела за закрила на детето към “Дирекция социално подпомагане”, разговор с родители, стартиране на процедура по налагане на наказание съгласно ЗПУО и др. подобни.

Отговорност: Класен ръководител, психолог

Срок: До 10 дни след инцидент

9. Ръководството на училището взема решение и извършва писменото уведомяване на съответните институции (при необходимост).

Отговорност: Ръководство

Срок: До 3 дни след проверка на сигнал

10. Извършване на последващи действия – налагане на наказание или мярка по ЗПУО, тематични часове на клас, беседи и разговори с психолога, разговори с родителите и/или други.

Отговорност: Класен ръководител, психолог

Срок: До две седмици след инцидент или заседание на ПС

Планът е приет на Педагогически съвет /Протокол № 16/11.09.2026 г./ и е утвърден със Заповед № 150/15.09.2026 г.

Ниво на тормоз	Отговор на училището	Отговорни лица
Ниско нарушение на правилата	Прекратяване – изтъкване на нарушеното правило – налагане на съответната последица.	Учител и класен ръководител
Повтаряне на едни и същи нарушения на правилата	Протокол за тормоз Възстановяване на щетата, разговаря се с родителите	Класен ръководител
Сериозно – злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, телесния интегритет, както на детето-жертва, така и на детето-извършител.	Насочване към МКПППМН и полицията, ОЗД и община по силата на координационния механизъм; Протокол за тормоз – среща с родителите, възстановяване на щетата, включване на учениците в допълнителни програми.	ППКЕ